

Διδακτικές ιστορίες επιτυχίας από Ελληνες στη Ζυρίχη

Πτυχές της ζωής από τη δεκαετία του '50

Ελληνες στη Ζυρίχη: Πτυχές της ελληνικής παρουσίας από το 1950

επιμέλεια: Γεωργίου Γκέκου
εκδ. Παρισιάνου, σελ. 350

Του **ΑΧΙΛΛΕΑ ΠΑΠΑΡΣΕΝΟΥ***

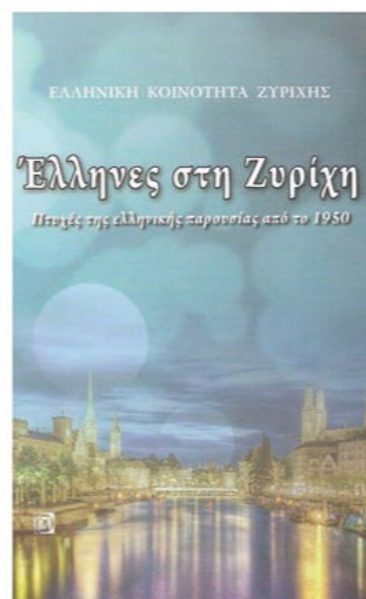
Οι **Ελληνες** αποτελούν μια μικρή εθνική ομάδα στην Ελβετία. Οι τελευταίες επίσημες στατιστικές τους ανεβάζουν στις 10.000 σε πληθυσμό οκτώ εκατομμυρίων κατοίκων, εκ των οποίων περίπου οι μισοί είναι εγκατεστημένοι στο καντόνι της Ζυρίχης. Οι αριθμοί όμως δεν αποτυπώνουν το ειδικό βάρος μιας παροικίας που, όπως και άλλες ελληνικές παροικίες στο εξωτερικό, έχει κατακτήσει μια σεβαστή θέση στην τοπική κοινωνία, όπως αναδεικνύεται στο βιβλίο «Ελληνες στη Ζυρίχη».

Η επιμελημένη αυτή έκδοση της Ελληνικής Κοινότητας Ζυρίχης δεν φιλοδοξεί να παρουσιάσει την ιστορία του ελληνισμού της Ελβετίας, αλλά επικεντρώνεται στην ελληνική παρουσία στη Ζυρίχη από τη δεκαετία του 1950 μέχρι σήμερα, παρουσιάζοντας μερικές πτυχές της, «όσο οι παλιοί ζουν ακόμη, θυμούνται και διηγούνται».

Η συγγραφική ομάδα, αποτελούμενη από τους Νικόλαο Λάββα, Ιωσήφ Λυντιρίδη, Κάτια Φώσκολου-Καρούδη και Χρήστο Χατζικωνσταντίνου, υπό τη γενική επιμέλεια του Γεωργίου Γκέκου, περιγράφει το ιστορικό πλαίσιο και τις αιτίες της μετανάστευσης στη Ζυρίχη. Τα ιστορικά αρχεία καταγράφουν την περίθαλψη 50 Ελλήνων προσφύγων, που έφθασαν στο καντόνι της Ζυρίχης το 1823 ύστερα από απίστευτες κακουχίες, υπολείμματα του στρατού του Αλ.Υψηλάντη, μετά την ατυχή έκβαση της εξέγερσης στη Μολδοβλαχία, και προωθήθηκαν με έξοδα φιλελλήνων Ελβετών στην επαναστατημένη Ελλάδα. Το 1875 ιδρύεται ο πρώτος Σύλλογος Ελλήνων Φοιτητών στη Ζυρίχη και μέχρι το 1950 η μικρή παροικία της πόλης είναι «μονοπολική», αποτελούμενη κυρίως από μέλη ανώτερου πνευματικού και οικονομικού επιπέδου. Εμπλουτίζεται όμως με τους οικονομικούς μετανάστες στις δεκαετίες του 1950 και 1960, καθώς αγρότες και εργάτες εγκαταλείπουν τη φτώχεια της μεταπολεμικής Ελλάδος ή τις διώξεις της χούντας σε αναζήτηση ενός καλύτερου μέλλοντος στην Ελβετία, ενώ σήμερα αναπληρώνονται από τους επιστήμονες, που ξενιτεύονται τη δεκαετία του 2010 επειδή δεν βρίσκουν διέξοδο στην Ελλάδα της οικονομικής κρίσης. Το βιβλίο καταγράφει επίσης τις διεργασίες για την ίδρυση της ελληνορθόδοξης ενορίας και της ελληνικής κοινότητας το 1961-1962, τη λειτουργία ελληνικών σχολείων, τη δραστηριότητα πολιτιστικών, αθλητικών και επιστημονικών συλλόγων, τη λογοτεχνική και εικαστική δημιουργία, καθώς και την εμπειρία των Ελλήνων από την ένταξή τους στην ελβετική κοινωνία. Τα πρώτα φοβισμένα βήματα προσαρμογής με τα προβλήματα γλώσσας, εργασίας, κατοικίας και ξενοφοβίας, τις

προσδοκίες, τη μοναξιά, τη νοσταλγία για την Ελλάδα, που «δεν μπόρεσε να χορτάσει τις πεινασμένες ελπίδες τους», διαδέχεται η πρόσδος χάρις στη σκληρή δουλειά και στην προσήλωση σε αξίες που αναδεικνύουν τον Έλληνα στο εξωτερικό.

Τα βιώματα αυτά ζωντανεύουν 32 αφηγήσεις Ελλήνων της πρώτης και δεύτερης γενιάς, από απλούς εργάτες -που μαθαίνουν γρηγορότερα την ιταλική, καθώς στα εργοστάσια δουλεύουν δίπλα σε Ιταλούς, παρά τη δύσκολη γερμανική γλώσσα ή την ακόμη δυσκολότερη ελβετική διάλεκτο- μέχρι καταξιωμέ-

Τα βιώματα αυτά ζωντανεύουν 32 αφηγήσεις Ελλήνων της πρώτης και δεύτερης γενιάς, από απλούς εργάτες μέχρι καταξιωμένους επιστήμονες.

vous επιστήμονες, που διατρέπουν στα φημισμένα πανεπιστημιακά ιδρύματα της πόλης, το Πολυτεχνείο και το Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης, που καυχώνται για τα 33 βραβεία Νομπέλ που μοιράσθηκαν καθηγητές τους. Αυτές οι προσωπικές μαρτυρίες, πολλές συγκινητικές και όλες διδακτικές, αποτελούν το φόρτε του βιβλίου, καθώς προβάλλουν ιστορίες ατομικής και συλλογικής επιτυχίας, όπου η ελληνική ψυχή παντρεύεται με τον ελβετικό ορθολογισμό, η ελληνική ζεστασιά και το φιλότιμο ενώνονται με την ελβετική κοινή λογική, τη συνέπεια και την πειθαρχία. Είναι ενδιαφέρον ότι σχεδόν όλοι όσοι μοιράζονται την εμπειρία τους δηλώνουν ότι δεν μετάνιωσαν που διάλεξαν την Ελβετία ως δεύτερη πατρίδα τους, παρότι έμεινε ανεκπλήρωτο το όνειρο της μόνιμης επιστροφής στην Ιθάκη τους.

* Ο κ. Αχιλλέας Παπαρσένος διετέλεσε προϊστάμενος του γραφείου τύπου και Επικοινωνίας της Ελλάδος στη Γενεύη.